

મહત્વામરસોત્તર

COLLECTOR & F

13 FEB 1941

BOMBAY

માવલ હામલ શાહ.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૌપીગદ્દટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૨૨૧૧૩ કિમત ૦-૨-૦

ગ્રંથનામ ભક્તિમય રસોડો

વર્ગીક પૃથ્થ : ૪૪૭

શાલકૃત અન્યાંક ૨૭ મો.

શ્રીમાનતુંગસૂરિકૃત

ભક્તામરસ્તોત્ર

નો

ગુજરાતી પદ્યાનુવાદ.

પ્રયોજક અને પ્રકાશક,

માવજી દામજી શાહ.

મુખ્યપત્રમંથિત્રાંક, બાણુ પતાવાલ પૂરનચંદ જૈન લામરકૃત, મુંબઈ.

વી. સં. ૨૪૬૭]

વિ. સં. ૧૯૯૭.

[ઈ. સં. ૧૯૪૧

મૂલ્ય ૦-૨-૦

આવૃત્તિ બીજી

નકલ ૧૦૦૦.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
ગુજરાતી કોપીરાઈટ-સંગ્રહ
૨૨૬૧૩

આ પુસ્તક પોરબંદર અથવા આનાની રીફાઈ મોકલવાથી
જેન શાખાએકને મેટ તરીકે મોકલવામાં આવે છે.

મુદ્રક:-શ્રી મહાવીર પ્રી. વર્કસ,
ધનજી સ્ટ્રીટ, મુંબઈ નં. ૩.

શ્રીમાનતુંગસૂરિકૃત ભક્તામરસ્તોત્રનો

ગુજરાતી પદ્યાનુવાદ.

નંદાકાન્તાવૃત્ત

(૧)

દીપાવે જે મુકુટમણિના તેજને દેવતાના,
સંહારે જે અવતિમિરને માનવોના સહાના;
જે છે રેકા રૂપ ભવમહિં દૂખતા પ્રાણી કેરા.
હોજો એવા પ્રભુચરણમાં વંદનો આજ મારા.

(૨)

જેની બુદ્ધિ અતિશય બની શાસ્ત્રનું તત્ત્વ જાણી,
તે ઇંદ્રાએ સ્તુતિ પ્રભુતણી રે કરી ભાવ આણી;
ત્રિલોકીનાં જનમન હરે સ્તોત્ર રૂપે અધીશ,
તે શ્રી આદિજિનવરતણી હું સ્તુતિને કરીશ.

(૩)

દેવો સર્વે મળી મળી કરે પૂજના આપ કેરી,
મૂકી લજ્જા મતિ હ ન છતાં ભક્તિ મારી અનેરી;
જોઈ ઇચ્છે ગ્રહણ કરવા પાણીમાં ચંદ્રને જે.
નિશ્ચે એવી હઠ નહિ કરે બાલ વિના સહેજે.

(૪)

સદ્ગુણોથી ભરપુર તમે ચંદ્રવત શોભનારા,
 દેવોના એ ગુરુ નવ શકે ગુણ ગાઈ તમારા;
 જે સિંધુમાં પ્રલય સમયે ઉછળે પ્રાણીઓ રે,
 તેને ક્યારે પણ તરી શકે કોણ રે બાહુ જોરે.

(૫)

એવો હું છું ગરીબ જન તો યે પ્રભુ ભક્તિ કાળે,
 શક્તિ જે કે મુજ મહિં નથી ગુણ ગાઈશ આળે;
 જે કે શક્તિ નિજમહિં નથી તો ય શું મૃગસાં એ,
 રક્ષા માટે નથી શિશુતણી સિંહ સામે જતાં એ?

(૬)

જે કે હું છું મતિહીન ખરે લાગુ છું પંડિતોને,
 તો યે ભક્તિવશ થકા પ્રભુ હું સ્તવું છું તમોને;
 કાકિલાઓ દહુ દહુ કરે ચૈત્રમાંહિજ કેમ?
 માનું આવે પ્રતિદિન અહા આમ્રનો મોર જેમ.

(૭)

જન્મોના જે બહુ બહુ કર્યાં પાપ તો દૂર થાય,
ભક્તો કેરી પ્રભુ ગુણમહિં ચિત્તવૃત્તિ ગુંથાય;
વિંટાયું જે તિમિર સઘળું રાત્રિ નં વિશ્વમાંય,
નાશો છે રે સૂરજ ઉગતાં સત્વરે તે સદાય.

(૮)

એવું માની સ્તવન કરવાનો થયો આજ ભાવ,
તેમાં માનું મનમહિં ખરે આપનો છે પ્રભાવ;
મોતી જેવું કમળપરનું વારિ બિંદુજ જે છે,
તેવી સ્તુતિ મનહર અહા સજ્જનોને ગમે છે.

(૯)

દૂરે રાખો સ્તવન કરવાં આપનાં એકધારાં,
પાપો નાશો જગજન તણાં નામ માત્રે તમારાં;
જો કે દૂરે રવિ રહી અહિં કિરણોને પ્રસારે,
તો ચે ખીલે કમલહલ તે કિરણોથી વધારે.

(૧૦)

એમાં કાંઈ નથી નવીનતા નાથ દેવાધિદેવ,
ભકતો સર્વે પદ પ્રભુ તણું પામતા નિત્યમેવઃ
લોકો સેવે કહિ ધનિકને તો ધની જેમ થાય,
સેવા થાતાં પ્રભુ પદ તણી આપ જેવાજ થાય.

(૧૧)

જેવા જેવા જગમહિં કહિ હોય તો આપ એક,
બીજા સર્વે જગત પ્રભુથી ઊતરે છેજ છેક;
પીધું હોયે ઉજળું દૂધ જે ચંદ્ર જેણું મળનું,
તેઓ ખારાં જલધિજળને તો પીએ કેમ માનું?

(૧૨)

જે જે ઉંચા અણુ જગતમાં હાંમે હાંમે પડ્યાં છે,
તે તે સર્વે ગ્રહી ગ્રહી અહા આપમાંહિ જડ્યા છે;
આ પૃથ્વીમાં પરમ આગુઓ તેટલા માત્ર દીસે,
તે હેતુથી પ્રભુ તુજ સમું રૂપ ના અન્ય કો છે.

(૧૩)

જેણે જીતી ત્રિભુવન તણી ઉપમા સર્વ રીતે,
દેવોના ને જનગણતણા ચિત્તને ખેંચતી તે;
થાતો ઝાંખો શશી પણ પ્રભુ આપનાં મુખ પાસે,
મેલા જેવો દિનમહિં અને છેક પીળોજ ભાસે.

(૧૪)

વ્યાપ્યા ગુણો ત્રિભુવનમહિં હે પ્રભુ શુભ્ર એવા,
શોભે સર્વે સકળ કળના પૂર્ણિમા ચંદ્ર જેવા;
તારા જેવા જિનવરતણા આશરે તે રહે છે,
સ્વેચ્છાથી તો અહિં તહિં જતા કોણ રોકી શકે છે !

(૧૫)

ચંદ્રાણીઓ ચલિત કરવા આહરે ને પ્રકારે,
તો યે થાતા કહિ નહિ અહા આપને રે વિકારે;
પાલે ને કે સકલ મહીધરો કલ્પના વાયરાથી,
પાલે તો યે કહિ નવ અહા મેરુ એ વાયરાથી.

(૧૬)

ક્યારે હોતાં નથી કહિ અહા ધૂમ કે વાટ જેમાં,
એકા સાથે ત્રિભુવન દીપે એ ખૂબી હેજ તેમાં;
ના એલાયે કહિ પવનથી હા કહિએ નમેરો.
એવો કેાઘ અજબ પ્રભુજી દીવડો આપ કેરો.

(૧૭)

જેને રાહુ કહિ નવ ગ્રસે અસ્ત થાતો નથી જં,
આપે સૌને પ્રભુરુપ રવિ તેજ લોકો મહિં જં;
જેની કાંતિ કહિ નવ હણે વાહળાંઓ સમાપે,
એવો કેાઘ અભિનવ રવિ આપનો નાથ દીપે.

(૧૮)

શોભે રૂડું મુખ પ્રભુ તણું મોહ જેનાથી થાકે,
જેને રાહુ પણ નવ ગ્રસે વાહળાંઓ ન ઢાંકે;
શોભે એવો મુખશશી અહા હે પ્રભુ આપ કેરો,
જે દીપાવે જગત સધણું ચંદ્ર જાણે અનેરો.

(૧૯)

અંધારાને પ્રભુ મુખ રૂપી ચંદ્રમાં જે નસાડે,
રાત્રે ચાંદો દિનમહિં રવિ માનવા તોજ આડે;
જે ક્યારામાં શુભ રીતે વડે શાલિ પાટી અતિશે,
તેમાં ક્યારે પણ નવ અહા મેઘનું કામ દીસે.

(૨૦)

જેવું ઉંચું પ્રભુમહિં રહ્યું જ્ઞાન ગાંભીર્યવાળું,
બીજા દેવો મહિં નવ હોંસે જ્ઞાન એવું રૂપાળું;
જેવી કાંતિ મણિમહિં અહા તેજના પુંજમાપી,
તેવી કાંતિ કહિ નવ હોંસે કાચની રે કદાપિ.

(૨૧)

જેયા દેવો પ્રભુજી સવળા તે થયું ઠીક માનું,
જેયા તેથી મુજ મહિં અહા ચિત્ત તો સ્થિર થાતું;
જેયા તેથી મુજ મન મહિં ભાવના એ કરે છે,
બીજે કાંઈ તુજ વિણ નહિ ચિત્ત મારું હરે છે.

(૨૨)

સ્ત્રીઓ જો કે જગત ભરમાં સેંકડો જન્મ આપે,
તારા જેવા અનુપમ નહિ પુત્રને જન્મ આપે;
નક્ષત્રોને વિધવિધ દિશા ધારતી રે અનેક,
કિંતુ ધારે રવિકરણને પૂર્વ દિશાજ એક.

(૨૩)

મોટા મોટા મુનિજન તને માનતા નાથ તો તે,
અંધારામાં રવિરૂપ સમા નિર્મળા આપ પોતે;
સારી રીતે અમર બનતા આપને પામવાથી,
મુક્તિ માટે નવ કદિ બીજો માનજો માર્ગ આથી.

(૨૪)

સંતો માને પ્રભુજી જગમાં આદિ ને અવ્યયી છે,
બ્રહ્મા જેવા અનવધિ પ્રભુ કામ કેતુ સમા છે;
યોગીઓના પણ પ્રભુ બહુ એક રૂપે રહ્યા છે,
જ્ઞાની રૂપે વળી વિમળતા પૂર્ણ તત્ત્વે ભર્યા છે.

(૨૫)

દેવ પૂજ્યા વિમળ મતિથી છો ખરા પૂજ્ય આપ,
 ત્રિલોકીને સુખ દીધું તમે તો મહાદેવ આપ;
 મુક્તિ કેરી વિધિ કરી તમે તો વિધાતાજ આપ,
 ખુદ્દુ છે એ પ્રભુજી સંધના ગુણથી કૃષ્ણ આપ.

(૨૬)

થાઓ મારાં નમન તમને દુઃખને કાપનારા,
 થાઓ મારાં નમન તમને ભૂમિ શોભાવનારા;
 થાઓ મારાં નમન તમને આપ દેવાધિદેવા,
 થાઓ મારાં નમન તમને સંસૃતિ કાળ જેવા.

(૨૭)

સર્વે ઉંચા ગુણ પ્રભુ અહા આપમાંહિ સમાયા,
 તેમાં કાંઈ નથી નવીનતા ધારીને છત્ર છાયા;
 દોષો સર્વે અહિં તહિં ફરે દૂર ને દૂર જાયે,
 જોયા દોષે કદિ નવ પ્રભુ આપને સ્વપ્રમાયે.

(૨૮)

ઉંચા એવા તરુવર અશોકે પ્રભુ અંગ શોભે,
જાણે આજે રવિરૂપ ખરું દીપતું છેક મોભે;
અંધારાને દૂર કરી રહ્યું સૂર્યનું બિંબ હોય,
નિશ્ચે પાસે ફરી ફરી વળ્યાં વાંદળાં રૂપ તોય.

(૨૯)

રત્નો કેરા કિરણ સમૂહે ચિત્ર વિચિત્ર છાજે,
એવા સિંહાસન પર પ્રભુ આપનો દેહ રાજે;
વિસ્તારે છે રૂપ ગગનની મધ્યમાં જેમ ભાનુ,
ઉંચા ઉંચા ઉદયગિરિના શિખરે તેમ માનુ.

(૩૦)

શોભે રૂડું શરીર પ્રભુજી સ્વર્ણ જેવું મજનું,
વિંઝે જેને વિષુધ જનતા ચામરો એમ માનું,
દીસે છે જે વિમળ ઝરણું ચંદ્ર જેવુંજ હોય,
મેરુ કેરા શિખર સરખું સ્વર્ણ રૂપે ન હોય?

(૩૧)

શોભે છત્રે પ્રભુ ઉપર તો ઊજળા ચંદ્ર જેવા,
થંભાવે તે રવિકિરણનાં તેજને દેવદેવા;
મોતીઓથી મનહર હોંસે છત્ર શોભા અનેરી,
દેખાડે છે ત્રણ ભુવનની સ્વામિતા આપ કેરી.

(૩૨)

સોના જેવાં નવીન કમળો રૂપ શોભા ધરી છે;
એવી જેના નખ સમૂહની કાંતિ શોભી રહી છે;
જ્યાં જ્યાં વિશ્વે પ્રભુજી પગલાં આપકેરાં ઠરે છે,
ત્યાં ત્યાં દેવો કમલહલની સ્થાપનાને કરે છે.

(૩૩)

દીસે એવી પ્રભુજી વિભતિ આપકેરા ખજાને,
દેતા જ્યારે જગત ભરમાં ધર્મની દેશનાને;
જેવી કાંતિ તિમિર હરતી સૂર્ય કેરી હોંસે છે,
તેવી ક્યાંથી ગ્રહ ગણ તણી કાંતિ વાસો વસે છે?

(૩૪)

જે કોપ્યો છે ભ્રમર ગણના ગુંજવાથી અતિશે,
જેનું માથું મદ ઝરણથી છેક ભીનુંજ દીસે;
એવો ગાંડોતુર કરો કહિ આવતો હોય સામે,
તેને કાંઈ ભય નવ રહે હે પ્રભુ આપ નામે.

(૩૫)

જે હાથીનાં શિરમહિં રહ્યા રક્તથી યુક્ત છે ને,
મોતીઓથી વિભૂષિત કર્યા ભૂમિના ભાગ જેણે;
એવો સામે મૃગપતિ કહિ આવતો જો રહે છે,
નાવે પાસે શરણ પ્રભુજી આપનું જો ગ્રહે છે.

(૩૬)

કહ્યો કેરા સમય પરના વાયરાથી અતિશે,
ઉડે જેમાં વિવિધ તણુખા અગ્નિકેરા ય મિષે;
એવો અગ્નિ સમોપ કહિએ આવતો હોય પોતે.
તારાં નામ સ્મરણ જળથી થાય છે શાંત તો તે.

(૩૭)

કાળો કાળો અતિશય બની લાલ આંખો કરેલી,
કાંધે પૂરો બહુવિધ વળી ઊછળે ફેણ જેની;
એવા મોટા મણિધર કહિ આવતો હોય સામે,
ઉલ્લાસધાયે તુરતમહિં તે હે પ્રભુ આપનામે.

(૩૮)

અશ્વો ફટે કરિગણ કરે ભીમનાદો અતિશે,
એવી સેના સમરભૂમિમાં રાજતી જિતમિષે:
ભેદાયે તે તુરત પ્રમુજ આપનાં કીર્તનોથી,
જાગે નાસે તિમિર સઘળાં સૂર્યનાં કિરણોથી.

(૩૯)

ભોંકાતાં જ્યાં કરિશરીરમાં લોહીધારા વહે છે,
તેમાં મહાત્મી અહિં તહિં અહા સૈનિકો તો રહે છે;
એ સંગ્રામે નવ રહી કહિ જિતકેરી નિશાની,
લીધું જોણે શરણુ તુજ જે હાર હોયેજ શાની ?

(૪૦)

જ્યાં ત્યાં ફૂદાફૂદ કહી રહ્યા નકચકો ફરે છે,
જેમાં મોજાં અહિં તહિં બહુ જોરથી ઊછળે છે;
એવા અબ્ધિમહિં કહિ અહા યાત્રિકો જે ફસાયે,
સંભારે જે પ્રમુજ તમને ભીતિ તો દૂર થાયે.

(૪૧)

અંગે જેનાં અતિશય વળ્યાં પેટના વ્યાધિએથી,
જેણે છોડી જીવન જીવવા સર્વથા આશા તેથી;
તેવા પ્રાણી શરણ પ્રભુજી આપનું જે ધરે છે,
તેઓ નિશ્ચે જગતભરમાં દેવરૂપે ફરે છે.

(૪૨)

જે કેદીના પગમહિં અરે બેડીઓ તો પડી છે,
માથાથી તે જકડી લઇને જાંઘસુધી જડી છે;
એવા કેદી મનુજ પ્રભુજી આપને જે સ્મરે છે,
સર્વે બંધો ઝટપટ છૂટી છૂટથી તે ફરે છે.

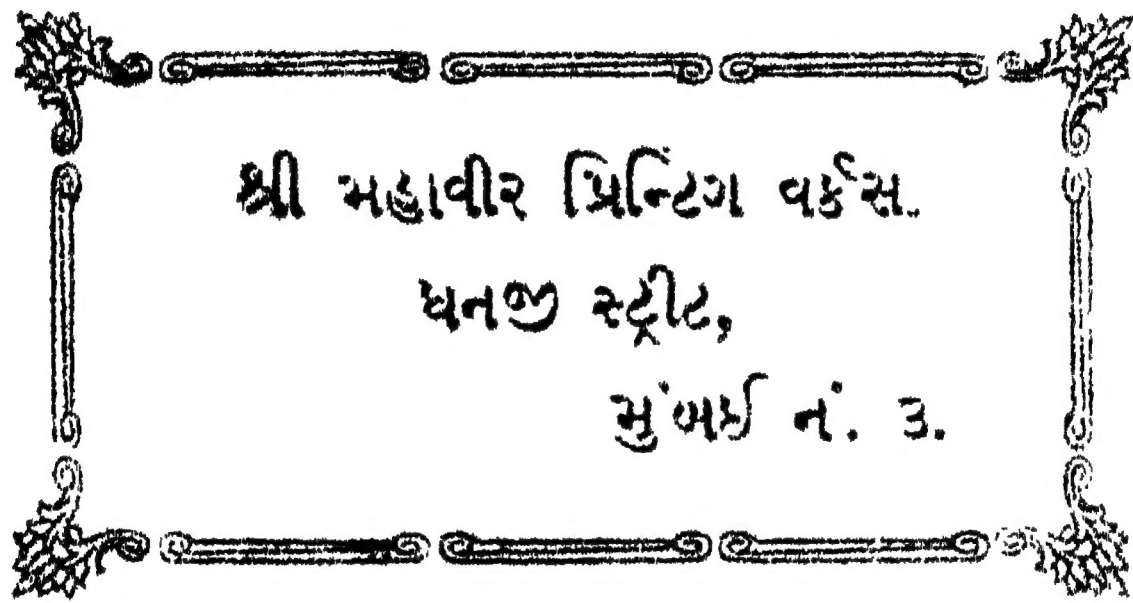
(૪૩)

ગાંડા હાથી સિંહ દેવ અને સર્પ યુદ્ધ થએલી,
અખિંકેરી ઉદર દરદે બંધને કે બનેલી;
એવી ભીતિ ઝટપટ બહુ તેમની તો હરે છે,
જેઓ તારં સ્તવન પ્રભુજી પ્રેમથી રે કરે છે.

(૪૪)

જેને ગુંથી ગુણગણરૂપે વર્ણપુલે રમુજ,
એવી માળા વિવિધ વિધિએ આપની હે પ્રભુજી!
તેને જેઓ નિશાહિન અહા કંઠમાંહે ધરે છે,
તેઓ લક્ષ્મી મુખથી જગમાં માનતુંગી વરે છે.

સમાપ્ત.

શ્રી મહાવીર પ્રિન્ટિંગ વર્ક્સ.

ધનજી સ્ટ્રીટ,

મુંબઈ નં. ૩.

